

Blagajnički maksimum

Neven Baica, mag. oec.

U ovom članku ističemo novine povezane s blagajničkim maksimumom koje se primjenjuju od 1. siječnja 2021., te dajemo stavove u svezi primjene općih pravila povezanih s pojmom blagajničkog maksimuma.

1. Uvod

Pojam blagajničkog maksimuma kao obvezujućeg limita uveden je s fiskalizacijom prometa u gotovini 2013. godine, a isti propisi ga uređuju i danas. Primjena blagajničkog maksimuma od 1. siječnja 2021. godine propisana je:

- **Zakonom o fiskalizaciji u prometu gotovinom** (Nar. nov., br. 133/12, 115/16, 106/18, 121/19 i 138/20; u daljnjem tekstu: Zakon) te
- **Pravilnikom o fiskalizaciji u prometu gotovinom** (Nar. nov., br. 146/12, 46/17, 70/20 i 1/21; u daljnjem tekstu: Pravilnik).

1.1. Obveznici primjene blagajničkog maksimuma

Obzirom da je blagajnički maksimum utvrđen propisima koji se bave fiskalizacijom prometa gotovinom, jasno je da se on odnosi na sve obveznike primjene gore navedenih propisa. Treba istaći da je u poslovnoj praksi još primjetna **zabluda da pravila povezana s blagajničkim maksimumom primjenjuju samo oni koji isporuke svojih dobara i usluga naplaćuju u gotovini**, pa smatramo bitnim dodatno pojasniti pravnu osnovu obveze primjene blagajničkog maksimuma.

Pravila povezana s blagajničkim maksimumom od 1. siječnja 2021. uređena su odredbama *Pravilnika*, ali je **osnovna odredba** i dalje zadržana u **okviru poglavlja VII. Zakona** koji utvrđuje pravila plaćanja između obveznika fiskalizacije gotovim novcem, u članku 29. stavku 1. Zakona. Prema navedenoj odredbi **obveznik fiskalizacije, osim onoga iz članka 28. stavka 6. ovoga Zakona¹, može zadržati gotov novac u blagajni na kraju radnog dana do visine blagajničkog maksimuma.**

ističemo...

Iz prije citirane odredbe članka 29. stavka 1. Zakona, razvidno je da se odredbe blagajničkog maksimuma odnose na sve obveznike fiskalizacije, osim iznimke iz članka 28. stavka 6. Zakona koji zbog takozvane "blokade računa" ne može uopće imati blagajničko poslovanje.

Neizravnu potvrdu da blagajnički maksimum moraju primjenjivati svi obveznici fiskalizacije možemo pronaći u **članku 8. Zakona** u kojem se razlikuju obveze onih obveznika fiskalizacije u gotovini koji ostvaruju promet u gotovini, od onih koji ne ostvaruju. Naime, u toj odredbi razrađuje se primjena odredbi Zakona zaključno s poglavljem VI. Dakle, poglavlje VII. nije predmetom razgraničenja obveza, što **neizravno potvrđuje da se odnosi na sve obveznike fiskalizacije.**

Da podsjetimo, obveznici fiskalizacije utvrđeni su člankom 3. Zakona., a to su :

- 1) fizička osoba obveznik poreza na dohodak po osnovi samostalne djelatnosti prema odredbama zakona kojim se uređuje porez na dohodak te
- 2) pravna i fizička osoba koja se smatra obveznikom poreza na dobit prema zakonu kojim se uređuje porez na dobit.

ističemo...

Iz svega navedenog proizlazi da o pravilima povezanim s blagajničkim maksimumom moraju voditi svi obveznici dohotka od samostalne djelatnosti i svi obveznici poreza na dobit, **neovisno o tome da li za prodaju dobara i usluga ostvaruju promet gotovinom ili sve transakcije obavljaju preko žiro računa.**

Dakle, i blagajne koje se primjerice koriste isključivo za plaćanje naknada po putnim nalogima moraju posloovati sukladno pravilima o blagajničkom maksimumu. Smatramo, da su, **čak i oni obveznici fiskalizacije koji u svom poslovanju niti za kakve potrebe ne koriste plaćanja koja se smatraju prometom u gotovini, dužni utvrditi visinu blagajničkog maksimuma u svom internom aktu.** O donošenju navedenog internog akta pišemo u zasebnom poglavlju ovog članka.

1 Izuzetak iz članka 28. stavka 6. Zakona odnosi se na obveznika fiskalizacije koji na računima u banci ima evidentirane neizvršene obveze za plaćanje, čiji je redosljed plaćanja propisan posebnim propisima. Takav obveznik fiskalizacije, ne može plaćati gotovim novcem i/ili zadržati gotov novac u blagajni pa zbog toga ne može primjenjivati pravila blagajničkog maksimuma.

1.2. Novine od 1. siječnja 2021.

Zakonom o izmjenama Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom koje su objavljene u Narodnim novinama br. 138/20., iz odredbi Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Nar. nov., br. 133/12, 115/16, 106/18 i 121/19) značajno je izmijenjen članak 29. Zakona koji je propisivao primjenu pravila blagajničkog maksimuma. Od 1. siječnja 2021. u ovoj odredbi zadržana je samo osnovno pravilo o mogućnosti zadržavanja gotovog novca u blagajni na kraju radnog do visine blagajničkog maksimuma. Pravila utvrđivanja visine blagajničkog maksimuma i ostali provedbeni detalji povezani s blagajničkim maksimumom prebačeni su u odredbe Pravilnika s izmjenama i dopunama objavljenim u Narodnim novinama br. 1/2021.

ističemo...

Odredbe o blagajničkom maksimumu nalaze se od 1. siječnja u članku 41.f pravilnika koji se nalazi u poglavlju **“XI.c UTVRĐIVANJE VISINE IZNOSA BLAGAJNIČKOG MAK-SIMUMA”**

Dakle, pravila o blagajničkom maksimumu prenesena su iz zakona u podzakonski akt koji donosi Ministar financija. Iz navedenog je jasno, a u obrazloženjima prijedloga izmjena i potvrđeno, da se ovom izmjenom olakšava mogućnost donošenja izmjena pravila o blagajničkom maksimumom kada se pokaže da specifičnosti određenih djelatnosti to zahtijevaju.

No, odredbe koje su prenešene u Pravilnik nisu ostale nepromijenjene. Stoga u nastavku ovog članka ističemo promjene pravila povezanih s blagajničkim maksimumom koje su na snazi od 1. siječnja 2021. godine. Na kraju članka posebno poglavlje posvećujemo praktičnoj primjeni pravila povezanih s blagajničkim maksimumom kako bi otklonili određene zablude i nerazumjevanja koja su primjećena u poslovnoj praksi korisnika, ali i samog nadzora primjene ovih pravila.

2. Određivanje blagajničkog maksimuma

Prema članku 41.f *Pravilnika*, obveznik fiskalizacije osim onoga iz članka 28. stavka 6. *Zakona*, može zadržati gotov novac u blagajni na kraju radnog dana do visine blagajničkog maksimuma. Visinu blagajničkog maksimuma određuje obveznik fiskalizacije samostalno internim aktom, sukladno potrebama i uvjetima sigurnosti, a **najviše do iznosa iz članka 41.f. stavka 2. Pravilnika**.

Temeljna odredba o načinu utvrđivanja blagajničkog maksimuma dana je člankom 41.f stavkom 4. *Pravilnika*:

Blagajnički maksimum određuje se za obveznike fiskalizacije kao cjelinu, a u okviru toga iznosa obveznik fiskalizacije može odrediti blagajnički maksimum svojim organizacijskim dijelovima.

Pravila za utvrđivanje blagajničkog maksimuma koje su date u ostalim stavcima članka 41.f *Pravilnika* možemo podijeliti u tri skupine:

- pravila za obveznike fiskalizacije koji po kriterijima ulaze u subjekte malog gospodarstva
- pravila za obveznike fiskalizacije koji prelaze mjerila koja određuju malo gospodarstvo
- iznimka za obveznika fiskalizacije koji obavlja mjenjačke poslove

2.1. Pravila za obveznike fiskalizacije koji po kriterijima ulaze u subjekte malog gospodarstva

Prema članku 41.f stavku 2. *Pravilnika*, mjerila za određivanje iznosa do kojeg može glasiti blagajnički maksimum obveznika fiskalizacije je veličina obveznika fiskalizacije sukladno odredbama zakona kojim se uređuje razvoj malog gospodarstva. Temeljem toga kriterija obveznik fiskalizacije može odrediti blagajnički maksimum prema veličini obveznika:

- za mikro subjekte i fizičke osobe najviše u iznosu od **10.000,00** kuna,
- za male subjekte najviše u iznosu od **50.000,00** kuna,
- za srednje subjekte najviše u iznosu od **80.000,00** kuna.

Iznosi blagajničkog maksimuma za male i srednje subjekte povećani su u odnosu na one koje su vrijedili u 2020. godini i ranije. Ove izmjene ističemo grafički.

Pregled iznosa blagajničkog maksimuma za 2020. i 2021. godinu

Obveznik fiskalizacije	do 31.12.2020.	od 01.01.2021.
Mikro subjekt i fizičke osobe	10,000,00 kuna	10,000,00 kuna
Mali subjekt	30,000,00 kuna	50,000,00 kuna
Srednji subjekt	50,000,00 kuna	80,000,00 kuna

Iz odredbe članka 41.f stavka 2. *Pravilnika* proizlazi da po istim kriterijima visinu blagajničkog maksimuma kao mikro, mali ili srednji subjekt određuje i fizička osoba, obveznik poreza na dobit.

2.1.1. Kriteriji za mikro, male i srednje subjekte

Odredba članka 41.f stavka 2. *Pravilnika* za određivanje veličine obveznika fiskalizacije upućuje na zakon kojim se uređuje razvoj malog gospodarstva, a to je **Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva** (Nar. nov., br. 29/02, 63/07, 53/12, 56/13 i 121/16).

Što se smatra malim gospodarstvom, odnosno koji subjekti u poduzetništvu primjenjuju odredbe tog propisa određeno je člankom 2. navedenog Zakona koji citiramo:

Članak 2.

(1) Malo gospodarstvo u smislu ovoga Zakona čine subjekti u poduzetništvu i obrtu koji:

- zapošljavaju prosječno godišnje manje od **250** radnika
- u poslovanju su **neovisni odnosno autonomni subjekti koji nisu klasificirani kao partnerski subjekti te povezani subjekti, sukladno Preporuci Komisije 2003/361/EC** od 6. svibnja 2003. godine.
- prema financijskim izvješćima za prethodnu godinu ostvaruju **godišnji poslovni prihod u iznosu protuvrijednosti do 50.000.000,00 eura, ili imaju ukupnu aktivu ako su obveznici poreza na dobit, odnosno imaju dugotrajnu imovinu ako su obveznici poreza na dohodak, u iznosu protuvrijednosti do 43.000.000,00 eura.**

(2) Subjekti malog gospodarstva su fizičke i pravne osobe koje samostalno i trajno obavljaju dopuštene djelatnosti radi ostvarivanja dobiti odnosno dohotka na tržištu.

Za potrebe određivanja veličine poduzetnika irelevantna je točka 2. gore navedenog stavka 1. koja zahtijeva da su subjekti u poslovanju neovisni.

U gore citiranoj odredbi, **pri utvrđivanju tko je subjekt malog gospodarstva za potrebe utvrđivanja blagajničkog maksimuma, treba zanemariti uvjet iz točke 2) koji zahtijeva neovisnost u poslovanju**, jer se u članku 41.f stavka 2. Pravilnik referira samo na odredbe koje se koriste za utvrđivanje veličine obveznika fiskalizacije.

Kada se utvrdi da li poslovni subjekt pripada malom gospodarstvu prema kriterijima iz članka 2. točaka 1. i 3. *Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva*, potrebno je **utvrditi veličinu subjekta temeljem kriterija danih u članku 3. Zakona o poticanju malog gospodarstva** koji citiramo:

Članak 3.

(1) Prema veličini u smislu ovoga Zakona razlikuju se mikro, mali i srednji subjekti malog gospodarstva.

(2) **Mikro subjekti** malog gospodarstva su fizičke i pravne osobe iz članka 2. ovoga Zakona, koje:

- 1) prosječno godišnje imaju zaposleno manje od 10 radnika,
- 2) prema financijskim izvješćima za prethodnu godinu ostvaruju godišnji poslovni prihod u iznosu protuvrijednosti do 2.000.000,00 eura, ili imaju ukupnu aktivu ako su obveznici poreza na dobit, odnosno imaju dugotrajnu imovinu ako su obveznici poreza na dohodak, u iznosu protuvrijednosti do 2.000.000,00 eura.

3) **Mali subjekti** malog gospodarstva su fizičke i pravne osobe iz članka 2. ovoga Zakona, koje:

- 1) prosječno godišnje imaju zaposleno manje od 50 radnika,
- 2) prema financijskim izvješćima za prethodnu godinu ostvaruju godišnji poslovni prihod u iznosu protuvrijednosti do 10.000.000,00 eura, ili imaju ukupnu aktivu ako su obveznici poreza na dobit, odnosno imaju dugotrajnu imovinu ako su obveznici poreza na dohodak, u iznosu protuvrijednosti do 10.000.000,00 eura.

(4) **Srednji subjekti** malog gospodarstva su fizičke i pravne osobe iz članka 2. Ovoga

Zakona, čiji je godišnji prosječni broj radnika, ukupni godišnji promet ili zbroj bilance, odnosno dugotrajna imovina veća od utvrđenih u stavku 3. ovoga članka.

2.1.2. Utvrđivanje veličine

Gore navedeni kriteriji po strukturi (a ne po iznosu) odgovaraju onima iz Zakona o računovodstvu koji se koriste za utvrđivanje veličine poduzetnika za potrebe utvrđivanja obveze primjene računovodstvenih standarda, opsega izvještavanja i obveze revizije. Međutim, prisutna je jedna temeljna različitost. U Zakonu o računovodstvu također se koriste kriteriji prosječnog broja zaposlenih, godišnjih prihoda i ukupne aktive, ali se za prelazak u slijedeću kategoriju zahtijeva prelazak dva od tri kriterija. Zakon o poticanju malog gospodarstva s druge strane grupira kriterije u dvije skupine. Zasebno je iskazan kriterij koji se odnosi na prosječan godišnji broj zaposlenih, dok su kriteriji godišnji poslovni prihod i ukupna aktiva povezani s riječi "ili". Iz navedenog se može izvući slijedeće pravilo:

ističemo...

U slijedeću kategoriju prelaze subjekti koji nisu zadovoljili kriterij prosječnog broja zaposlenih pod 1), čak i kada su pokazatelji ispod oba kriterija iskazana pod točkom 2).

To znači da je prosječan godišnji broj zaposlenih temeljni kriterij koji prvo treba promatrati kada se određuje veličina obveznika fiskalizacije. U nastavku kroz nekoliko praktičnih primjera, pojašnjavamo način utvrđivanja blagajničkog maksimuma.

R. br.	Poslovni subjekti - kriteriji	Blagajnički maksimum
1.	Poslovni subjekt: Xy d.o.o. sa 4 kunske blagajne i 1 deviznom blagajnom <ul style="list-style-type: none"> ■ prosječan broja zaposlenih = 5 ■ godišnji posl. prihod = 500.000 EUR ■ ukupna vrijed. aktive = 250.000 EUR 	Ulazi u kriterije za mikro subjekta . Ukupni blag. maksimum 10.000 kuna --- Po svakoj od 3 kunske blagajne 2.500 kuna.*
2.	Poslovni subjekt: BB d.o.o. sa 5 blagajni <ul style="list-style-type: none"> ■ prosječan broja zaposlenih = 10 ■ godišnji posl. prihod = 400.000 EUR ■ ukupna vrijed. aktive = 100.000 EUR 	Ulazi u kriterije za male subjekte . Ukupni blag. maksimum 50.000 kuna --- Po svakoj od 5 blagajni 6.000 kuna*
3.	Poslovni subjekt: AA.d.d. sa 50 blagajni <ul style="list-style-type: none"> ■ prosječan broja zaposlenih = 30 ■ godišnji posl. prihod = 18.000.000 EUR ■ ukupna vrijed. aktive = 4.000.000 EUR 	Ulazi u kriterije za srednje subjekte . Ukupni blag. maksimum 80.000 kuna --- Po svakoj od 50 blagajni 1.000 kuna.*
4.	Poslovni subjekt: AA.d.d. sa 500 blagajni <ul style="list-style-type: none"> ■ prosječan broja zaposlenih = 530 ■ godišnji posl. prihod = 15.000.000 EUR ■ ukupna vrijed. aktive = 3.000.000 EUR 	Nije subjekt malog gospodarstva. Ukupni blag. maksimum 100.000 kuna

Radi jednostavnosti, u gore navedenim primjerima smo ukupni blagajnički maksimum za obveznika fiskalizacije rasporedili ravnomjerno na sve blagajne. Nema, zapreke da se blagajnički maksimum rasporedi i drugačije, ovisno o specifičnostima djelatnosti, odnosno po potrebama i željama svakog obveznika fiskalizacije, kao što smo prikazali u primjeru internog akta u poglavlju 4. ovog članka.

2.2. Pravilo za obveznike fiskalizacije koji prelaze mjerila koja određuju malo gospodarstvo

Prema odredbi članka 41.f Zakona obveznici fiskalizacije koji prelaze mjerila koja određuju malo gospodarstvo prema zakonu kojim se uređuje razvoj malog gospodarstva, neovisno o odredbi stavka 4. ovoga članka, **mogu odrediti blagajnički maksimum u iznosu do 100.000,00 kuna.**

Treba naglasiti da od **1. siječnja 2021. godine više nije u primjeni odredba koja je omogućavala takvom obvezniku fiskalizacije da može propisati blagajnički maksimum po pojedinom poslovnom prostoru, ali najviše do visine od 15.000,00 kuna.**

Brisanje ove odredbe na prvi pogled upućuje da su ovim obveznicima fiskalizacije znatno smanjene manevarske mogućnosti. Međutim, prema našem mišljenju, **isključivanjem odredbi članka 41.f stavka 4. Zakona**, nema zahtijeva da se blagajnički maksimum utvrđuje za obveznika fiskalizacije kao cjelinu.

ističemo...

Navedeno bi značilo, da je iznos od **100.000,00 kuna ograničenje na razini poslovnog prostora**, a ne ukupan iznos koji se odnosi na obveznika fiskalizacije kao cjelinu.

Premda imamo visoko pouzdanje u ovakvo tumačenje ove odredbe, nedvojbeno smatramo nedostatkom što u odredbi nije jednostavnijom rečenicom dana uputa da se iznos od 100.000,00 kuna odnosi na svaki pojedini poslovni prostor, poslovnu cjelinu ili čak pojedinu blagajnu. Obzirom na veliki značaj ove izmjene, kako bi se u

potpunosti otklonile bilo kakve nedoumice oko primjene ove odredbe, smatram da bi se o tome što prije trebali izjasniti savjetnici pri Ministarstvu financija - Porezna uprava.

2.3. Iznimka za mjenjačke poslove

Iznimka za obveznika fiskalizacije koji obavlja mjenjačke poslove jasno je formulirana člankom 41.f stavkom 6. Pravilnika.

Obveznik fiskalizacije koji obavlja mjenjačke poslove, neovisno o odredbama stavaka 2., 3. i 4. ovoga članka, može utvrditi blagajnički maksimum u iznosu do 100.000,00 kuna.

Navedena odredba isključuje sva ostala pravila utvrđivanja blagajničkog maksimuma. Navedeno znači da se ovo pravilo primjenjuje neovisno o tome koje je veličine obveznik fiskalizacije koji obavlja mjenjačke poslove. I u ovom slučaju smatramo da bi primjerenije bilo da se odredbom istaklo kako se iznos od 100.000,00 kuna primjenjuje za svaki poslovni prostor tog obveznika fiskalizacije.

3. Obveza uplate gotovine na žiro račun

Obveza uplaćivanja gotovog novca iznad visine određenog blagajničkog maksimuma propisana je s dva odvojena članka Zakona na različit način. Radi se o članku 28. stavku 4. i članku 29. stavku 11. koji je ponovljen i u odredbi članka 41.f stavku 1. Pravilnika. Navedene odredbe citiramo za potrebe uspoređivanja:

Članak 28.

(4) Obveznik fiskalizacije je dužan gotov novac, iznad visine određenog blagajničkog maksimuma temeljem članka 29. ovoga Zakona, primljen tijekom dana po bilo kojoj osnovi uplatiti na svoj račun otvoren kod banke istog dana, a najkasnije idućeg radnog dana.

Članak 29.

(1) Obveznik fiskalizacije, osim onoga iz članka 28. stavka 6. ovoga Zakona, može zadržati gotov novac u blagajni na kraju radnog dana do visine blagajničkog maksimuma.

Navedene odredbe stvaraju određene nedoumice o načinu postupanja kod obveznika fiskalizacije, a prema informacijama koje imamo postoji i nejednolika praksa u provođenju postupaka poreznog nadzora. Naime, članak 29. Zakona upućuje da se blagajnički maksimum treba promatrati kao saldo koji ne smije biti prijeđen krajem radnog dana. S druge strane, mogućnost da se novac primljen iznad blagajničkog maksimuma može uplatiti i idući radni dan, onemogućuje takvu primjenu članka 29. jer proizlazi da će u saldo blagajne na kraju radnog dana biti iskazani i iznosi prikupljeni iznad utvrđenog maksimalnog limita.

Obzirom da je ova neusuglašenost uzrokovala različita postupanja kod obveznika fiskalizacija, a nije do danas pojašnjena mišljenjem Ministarstva financija - Porezne uprave, u posljednjem poglavlju damo naša razmatranja povezana s ovom problematikom.

4. Interni akt o blagajničkom maksimumu

Drugom rečenicom članka 41.f stavka 1. Pravilnika propisano je da visinu blagajničkog maksimuma određuje obveznik fiskalizacije samostalno internim aktom, sukladno potrebama i uvjetima sigurnosti, a najviše do iznosa iz stavka 2. ovoga članka.

Dakle nije dovoljno da se obveznik fiskalizacije pridržava zakonom maksimalno određenog blagajničkog maksimuma, već je dužan odrediti ga vlastitim internim aktom. U većim društvima blagajnički maksimum može biti određen u već postojećem internom aktu. Najlogičnije mjesto jest upravo Pravilnik o blagajničkom poslovanju ako ga poduzetnik ima. No nema nikakve zapreke da i takvi poduzetnici i oni koji nemaju prikladne interne akte, donesu posebnu **Odluku o blagajničkom maksimumu**. U nastavku dajemo primjer jedne takve odluke za mikro subjekta koji ima tri blagajne.²

Trgovina "San" d.o.o., Ivanička 24, 10.000 Zagreb, OIB: 12345678901 - Sukladno odredbi članka 41.f stavka 1. Pravilnika o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Nar. nov., br. 146/12, 46/17, 70/20 i 1/21) donosi

ODLUKU o blagajničkom maksimumu

Članak 1.

Temeljem mjerila iz članka 29. društvo Trgovina "San" d.o.o. je klasificirano kao mikro subjekt i utvrđuje ukupni blagajnički maksimum na razini društva u iznosu od 10.000,00 kuna

Članak 2.

Ukupni blagajnički maksimum raspodjeljuje se na blagajne društva na slijedeći način:

R. br.	Blagajna	Adresa	Oznaka posl. pr.	Blagajnički maksimum
1	Glavna blagajna	Ivanička 24, Zg	GL	2.000,00
2	Blagajna Trgovine 1	Ivanička 24, Zg	TR1	400,00
3	Blagajna Trgovine 2	Travarijska 65, Zg	TR2	7.600,00

* Oznaka poslovnog prostora određena je zajedno sa drugim podacima o poslovnim prostorima u Odluci o poslovnim prostorima.

Članak 3.

Obvezuju se blagajnici svake od blagajni iz članka 2. da gotov novac, iznad visine blagajničkog maksimuma tih blagajni istog dana a najkasnije idućeg radnog dana uplate na žiro-račun društva "San" d.o.o.

Članak 4.

Blagajne TR1 i TR2 na početku poslovanja svakog radnog dana moraju raspolagati s iznosom gotovine od najmanje 400,00 kuna u banknotama koji određuje voditelj prodavaonice.²

Članak 5.

Ova Odluka stupa na snagu 1. siječnja 2021. godine. Stupanjem na snagu ove odluke prestaje važiti prethodna Odluka o blagajničkom maksimumu.

U Zagrebu, 29.12.2020. godine

Podpis i pečat odgovorne osobe

² Ova odredba odnosi se na utvrđivanje blagajničkog minimuma koji nije propisan Zakonom ali ga je iz praktičnih razloga dobro utvrditi kako blagajnici ne bi uplatama na žiro račun "isušili" blagajnu i onemogućili normalno poslovanje u trgovinama i drugim subjektima koji trebaju "sitniš" u poslovanju. Premda bi minimum bilo prikladnije propisati internim aktom prikladnijeg naziva kao primjerice pravilnikom o blagajničkom poslovanju, ovo smatramo prikladnim pojednostavljenjem za subjekte koji takav pravilnik nemaju.

Treba naglasiti da je člankom 34. stavkom 1. *Zakona* propisana i novčana kazna za obveznike fiskalizacije koji ne odrede visinu blagajničkog maksimuma u skladu s odredbama članka 29. ovoga Zakona. Obzirom da je članak 29. do 31.12.2020. sadržavao i odredbu koja je propisivala obvezu određivanja blagajničkog maksimuma internim aktom, navedena kaznena odredba u postupku poreznog nadzora propisivala se i u slučaju kada je obveznik fiskalizacije dosljedno primjenjivao pravila blagajničkog maksimuma ali ga nije utvrdio internim aktom.

Premda su gotovo sve odredbe povezane s blagajničkim maksimumom prenesene iz članka 29. u članak 411.f Pravilnika, pa tako i obveza o određivanju blagajničkog maksimuma internim aktom, smatramo da to neće rezultirati promjenom postupanja poreznog nadzora.

5. Primjena pravila

U ovom poglavlju dajemo naše stavove u pogledu primjene pravila povezanih s blagajničkim maksimumom. U poglavlju 3. ovog članka utvrdili smo postojanje određene neusklađenosti u odredbama Zakona, koje su vjerojatni uzrok različitim postupanjima u primjeni pravila povezanih s blagajničkim maksimumom. U nastavku, u zasebnim poglavljima dajemo tri zaključka, odnosno stava, koje detaljno argumentiramo citatima odredbi i primjerima iz prakse.

ističemo...

Naglašavam, da se radi o osobnim stavovima autora ovog članka, koji ne moraju biti usuglašeni sa stavovima nadležnih tijela RH (opaska glavnog urednika).

5.1. Blagajnički maksimum nije saldo

U poglavlju 3. ovog članka pojasnili smo da postoje dvije različite odredbe koje se različito odnose prema pojmu blagajničkog maksimuma. Naše je mišljenje da je ispravno poimanje blagajničkog maksimuma kao iznosa iznad kojeg se gotovina prikupljena tijekom radnog dana po bilo kojoj osnovi mora uplatiti na žiro račun.

Naime, činjenica da je Zakonom dozvoljeno da iznosi prikupljeni preko dana "prenoće" u blagajni, poništavaju mogućnost da se blagajnički maksimum promatra kao saldo. Kod obveznika fiskalizacije koji koriste mogućnost uplate idućeg radnog dana, iznosi uplaćeni iznad blagajničkog maksimuma činit će dio salda iznad blagajničkog maksimuma.

ističemo...

Navedeno znači da kod obveznika fiskalizacije koji redovito u blagajnu zaprima iznose koji su iznad blagajničkog maksimuma, a koristi mogućnost uplate idući radni dan, saldo blagajne nikada neće biti u okvirima blagajničkog maksimuma.

Da bi se blagajnički maksimum mogao promatrati kao saldo bilo bi potrebno ukinuti mogućnost uplate idući radni dan, što bi dovelo do značajnih poteškoća u organizaciji poslovanja kod velikog broja poreznih obveznika, što vjerujemo da nije intencija zakonodavca. Iz tog razloga imamo visoku pouzdanost ispravnosti stava da se blagajnički maksimum ne može smatrati saldonom blagajne, pa još jednom ističemo ovaj stav:

ističemo...

Smatramo da blagajnički maksimum treba definirati kao maksimalni iznos uplata koje je obveznik fiskalizacije primio po bilo kojoj osnovi u toku dana, a koji može za potrebe svog blagajničkog poslovanja zadržati u blagajni i koristiti za potrebe plaćanja.

5.2. Ograničena je mogućnost korištenja utška za potrebe blagajničkog poslovanja na visinu blagajničkog maksimuma

Jedno od pitanja koje se postavlja je vezano uz mogućnost korištenja kompletnog dnevnog utška za potrebe blagajničkog poslovanja. Naime, obveznicima fiskalizacije bilo bi od koristi da utrak ne moraju uplaćivati redovito na žiro račun ukoliko postoji potreba za gotovinskim plaćanjem dobavljača ili se primjerice radi o obvezniku fiskalizacije koji gotovinu koristi za potrebe isplata akontacija za službeni put i isplata nadoknada troškova službenog puta, te u drugim sličnim slučajevima. Takva postupanja podržana su i u pojedinim stručnim člancima objavljenim od stupanja na snagu odredbi o blagajničkom maksimumu, pa nije rijedak slučaj da su poduzetnici umjesto uplate na žiro račun, utrak iznad blagajničkog maksimuma koristili za gotovinske namire dobavljača ili za neke druge potrebe.

ističemo...

Smatramo da zahtjev iz članka 28. stavka 4. Zakona ne ostavlja nikakve dvojbe da se gotov novac, iznad visine određenog blagajničkog maksimuma, primljen tijekom dana po bilo kojoj osnovi ne može koristiti za potrebe plaćanja dobavljača niti za bilo kakve druge namjene.

To znači da bi se za potrebe gotovinskih plaćanja mogao koristiti samo iznos prikupljen u toku dana do visine utvrđenog blagajničkog maksimuma.

Premda, smatramo da je gore navedena odredba dovoljno jasna, razmotrit ćemo je još jednom kroz izmišljeni poslovni događaj. Naime, kada bi postojala mogućnost korištenja gotovine prikupljene tijekom dana iznad blagajničkog maksimuma, tada bi bilo omogućeno vlasniku da primjerice izuzme robu iz prodavaonice, te da isti dan sklopi ugovor o pozajmici, te fingira gotovinsku isplatu preko blagajne. Na taj način ostalo bi prikriveno da roba iz prodavaonice nije prodana već je izuzeta, te bi se stvorili fiktivni prihodi, ali i fiktivno potraživanje. Premda su ovakva postupanja mogu pojaviti i s iznosima do visine blagajničkog maksimuma, otvaranje mogućnosti da se takva postupanja odvijaju bez ikakvog vrijednosnog limita ostavljalo bi prevelik prostor za zlorabe u koje može biti uključen čitav niz sudionika. Primjerice, to bi omogućilo i masovno pranje novca, jer bi se na isti način mogla fingirati prodaja robe koja nije niti postojala, a čije je izvor fiktivni ulazni račun i fiktivna primka. Ne, treba posebno isticati da bi se na taj način s nepostojećom robom kreirala fiktivna potraživanja koja potom mogu biti otpisivana ili čak i utuživana, a sve skupa bilo bi teško uočiti u provođenju redovnog poreznog nadzora.

Podsjećamo da je u vrijeme kada je ograničenje gotovinskog plaćanja od 5.000,00 kuna (2012. godina i ranije) bilo ograničeno Odlukom HNB-a, sama Hrvatska narodna banka iskazala stav da se upla-

